

Aviser. Det er altsaa mit Hovedsynspunkt i denne Sag, at, ideelt set, er det uforvarligt ikke at gaa til en Bestemmelse som denne. Men jeg indser paa den anden Side, at naar man tager Sagen praktisk og politisk, saa rejser der sig tillige andre Spørgsmaal, og da først og fremmest det Spørgsmaal: Hvilken økonomisk Betydning kan denne Bestemmelse have? Vil denne Reform være forbunden med pekuniært Tab i videre Kredse, og i saa Fald et Tab af en saadan Betydning, at det ikke staar i Forhold til den Binding, som den utvivlsomt maa siges at ville blive for Forfatter- og Forlæggerverdenen og de Industrier, der ere knyttede til Boghandelen i det hele? Det er jo selvfølgelig vanskeligt her at udtale noget afgørende, men det staar for mig saaledes, at man i høj Grad har overdrevet det Tab, der kunde berygtes for Forlæggere, Tidsskrifter, Aviser, overhovedet for alle dem, som skulde forstaa sig Oversættelser udenlands fra. Man kan være overbevist om, at hele Honorarspørgsmaalet over for Oversættelser vil ordne sig ganske af sig selv. Man har jo henvist til de Bureauer, som allerede findes i Udlandet og ganske sikkert ogsaa ville blive oprettede her, og der vil uden Tvivl Tilbud og Efterspørgsel bestemme Priiserne efter de naturlige Forhold, saa at der ikke bliver krævet en større Betaling end den, der i Virkeligheden kan gives. Man har villet gøre gældende, at Læseverdenen vilde ikke kunne være tjent med en Fordyrelse af Prisen for Oversættelser. Over for dette maa jeg sige, at det jo er en naturlig Ting, at en Forlægger ikke kan nøjes med en lille Avance paa et Værk, naar han er udsat for, at der Dagen efter at hans Oversættelse er udkommen skabes en Konkurrence af hans Nabo, idet han jo ikke har nogen Eneret til at forhandle denne Oversættelse. Fremtidig vil han derimod, ved at afstøbe den fremmede Forfatter hans Værk, skabe sig en Eneret, og han behøver derfor ikke at beregne sig saa stor en Avance som hidtil, idet han nu vil være sikret mod en saadan Konkurrence. Dernæst maa man ikke glemme — skønt man er tilbøjelig til ikke at ville anføre dette Argument — at det kun er den fremmede Litteratur, som ikke er 10 Aar gammel, der er undtagen fri Benyttelse, og jeg skulde dog tro, at den 10 Aar gamle Litteratur skulde kunne levere et ret anseeligt Stof baade til Tidsskrifter og til Dagspressen.

Naar man saa dernæst vil spørge: Hvilken Fordel vil der da ved denne Bestemmelse skabes for Forfatterne, og er denne Fordel saa stor, at man virkelig af

Hensyn til den bør se bort fra det mulige Tab for de før omtalte Virksomheder, saa er det jo heller ikke her let at sige noget bestemt; men det er allerede oftere kommet frem, i hvor stort et Omfang der oversættes danske Værker til fremmede Sprog, og paa samme Maade er det ogsaa bekendt, at man i stort Omfang i Udlandet reproducerer danske Kunstneres Arbejder uden at vederlægge vedkommende Kunstnere derfor. Jeg tror, at en Forfatter og en Kunstner i Fremtiden ganske anderledes end nu vil være interesseret i virkelig at søge sit Værk indført i Udlandet, fordi han nu altsaa faar Udsligt til et Honorar derfor. Paa denne Maade skulde dette da repræsentere en Indtægtsforhøjelse for ham. — Der er endvidere et Hensyn, som i hele denne Sag ofte er kommet frem, som jeg ikke har berørt hidtil. Det er Forholdet til Norge. Der er jo i Norge under 4de Juli 1893 udkommet en Lov, som ganske svarer til vort Lovforslag, og i Henseende til hvilken Norge altsaa allerede har Ret til med fremmede Lande at indgaa Konventioner, hvorved en gensidig Beskyttelse tilskrives Forfatterne og Kunstnerne. Ganske vist er der efter Aftale mellem den norske Regering og Stortingets Budgetudvalg taget det Forbehold, at Norge ikke gaar ind i Bernerkonventionen, forinden Danmark gaar med dertil, men dette er jo ikke bindende over for Danmark, og vi kunne altsaa ikke hindre, at man i Norge slutter sig til Bernerkonventionen uden vort Medfølg. Man siger imidlertid, at saa længe Norge ikke gaar ind i Bernerkonventionen, kan vi forholde os ganske rolige; der er ingen Grund for os til at forhaste os. Men jeg skal dog her oplyse, at det just i den sidste Tid er blevet godtgjort, hvad der i øvrigt ogsaa vil findes oplyst i en lille Afhandling, som jeg tror at vide er bleven omdelt til de Herrer, at Norge allerede efter de bestaaende Traktater har en Ret til Beskyttelse af sine Forfattere mod Oversættelse af Værker paa Fransk. Altsaa over for Frankrig bestaar der en saadan Overenskomst mod Oversættelse af Værker, der ere udgivne af Nordmænd paa norsk Forlag. Allerede dette, som Nordmændene i den seneste Tid ere bleven gjort bekendte med, kan indeholde en ikke ringe Fare for dansk Forlagsvirksomhed, idet de norske Forfattere, som i vidt Omfang have søgt herved til dansk Forlag, i Fremtiden ganske sikkert ville have Øje for, at de ville staa sig bedst ved at blive i Norge. — Ja, det er i Korthed de Bemærkninger, jeg vilde tillade mig at gøre for at opfriske denne Sags Stilling i det hele. Regeringen har ikke anset det for forvarligt at lade denne